

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Égész évre 10 ft — k
Félévre 5 ft — k
Negyedévre 2 ft 50
Egy órára 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetítőre egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetítőre 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, február 12.

30. szám.

A debreczeni szabadelvű-párt.

Debreczen, febr. 12.

(*) Még néhány lényegtelen kérdést fog a képviselőház megvitatni, ha ugyan a kérdések tárgyalásánál egyáltalán számbavehető vitára szükség lesz, — aztán a „t. ház“ apraja-nagyja hazaköltözik, hogy számot adjon tevékenységéről, s aztán az általános választásokat megelőzőleg mint rendesen, most is kezdetét veszi majd országszerte a korteskedés. A levegőben, korcsmákban, meg a vezércikkokban lesz kormányzítás, adóérti jajgatás, antisemitizmus, filosemitizmus, reactió, anarchia, meg az isten tudja még mi nem. Ez idő szerint gazdag a fantázia.

És folynak a pártszervezkedések.

A függetlenségi párt már leirt a választó kerületek függetlenségi köreihez, hogy szervezkedjenek. Csak a szabadelvű pártokat nem élesztgeti csendes álmából semmi körirat, semmi zaj, semmi országot rengető kortesbeszéd. Pedig a szervezkedésre minden politikai pártnak, s így a szabadelvű pártnak is szüksége van.

A szervezkedésekben nyilvánuló előkészületeknek meg van teljes indoka és jogosultsága. Kevés választásnál voltak oly természetű kérdések földobva, mint most lesznek, melyek annyi érdekellettel állanak kapcsolatban. S hogy mily megosztást idéztek elő az ellenzéki pártok között már eddig is: e tekintetben elég az utóbbi napok eseményeire és képviselőházi vitáira hivatkoznunk. Mindezekből azt lehet következtetni, hogy a választások igen élénkek lesznek; s hogy helyenként izgalmasabb jelenetek ne forduljanak elő: ez első sorban a pártok tömörülésétől, szervezkedésétől s ezáltal

a vélemények tisztázása- és csoportosításától, valamint az eljárás higgadságától függ. Ezért s a szabadelvűség érdekében ez idő szerint különös súlyt helyezünk általában a pártok szervezkedésére a kerületekben.

És súlyt fektetünk természetesen a debreczeni szabadelvű párt szervezkedésére is, mert erély, buzgóság, odaadás, s különösen egyetértés a főzél előtt minden percet megkésztetettnek, s a sikerre csaknem teljes biztositékot nyújtanak.

És mi reméljük, hogy a mult tapasztalataink okulva, — látva az ellenpárt óriási erőfeszítését, akaratát, buzgalmát, — a fenti tulajdonokban nem fogunk hiányt szenvedni.

A deb. politikai pártok még sohasem mérköztek meg oly erővel, mint előreláthatólag most fognak, mert mint már fentebb is említettük, a legutóbbi idők eseményeivel a korlátozottabb gondolkodásuk homályos szemeit, sokszor a roszakaratu, s a kormánybuktatásért mindenre képes ellenzéki sajtó csaknem teljesen vakká tette.

És különösen ki ne venné észre azt az egészségtelen közéletet, mely jelenleg városunk közönségének egyes osztályaiban tapasztalható.

Minden helyi közügy, s e közügyek minden tényezője országos párt-szemponatok mértéke és szenvedélyes megítélése alá esik az ellenzék részéről.

Hál istennek Debreczen város közigazgatási kormányzása még nem került ily kezekbe, s a szabadelvű párt erélyes szervezkedéssel továbbra is akadályozni fogja, hogy ilyenekbe kerüljön.

A debreczeni szabadelvű pártnak szervezkednie kell az orsz. képviselőválasztás alkalmára.

A fődolog, hogy senki politikai jogának érvényesítését el ne muldassa azon hiedelemben, hogy pártunk többsége amugy is biztos. — Ez a biztos siker kulcsa.

Ne feledjük, hogy most pártviszonyaink különösen kedvezők. Az ellenzéki pártokat a felmerült kérdések kezdik azon ellentétes vegyelemekre bontani, melyeket eddig némileg takargattak; különösen a függetlenségi párt van megviselve, mely mindegyre a 48-ki elvekbe botlik. Mig ezekkel szemben tömören áll az országos szabadelvű párt, s a kormány szilárdabban mint valaha.

Nem hisszük, hogy az ellenzéki közönség gondolkozó részére teljesen hatástalanok legyenek e körülmények.

Ugyanazért itt az idő, hogy a debreczeni szabadelvű párt tagjai, komoly számba vegyék azt, mi csakugyan komoly dolog. Nyiltan, bátran, őszintén és kitartással kell a zászló alá állani, mert csak így lehet nagy czélokot elérni.

Országgyűlés.

Budapest, febr. 11.

A képviselőház ma másfél óra hosszáig tartott ülésén kimerítették a napirend. — Cziráky János gróf haláláról elnök meleg szavakban emlékeztet meg, a ház részvéte a felsőházzal s a gyászoló családdal is közölni fog. — A Brazíliával kötött szerződés tárgyalásánál Fenyvessy és Irányi stylaris módosításai fogadtattak el. — A szegedi honvédlaktanyára vonatkozó javaslat Rakovszky István előadó rövid méltató beszéde után további felszólalás nélkül ment keresztül.

A Ludovica akadémiára s a 120 katonai stipendium betöltésére vonatkozó jelentés Thaly felszólalása után tudomásul vétetett. Ezzel az ülés 1/12 órakor véget ért. Holnapra szintén apróbb ügyek vannak kitűzve. Azontul a ház péntekig nem tart ülést. Ekkor

némely megyék barátainak közigazgatásáról s a járásbírósgok szaporításáról szóló javaslatok fognak tárgyalatni. Jövő héten az irói és művészi jogról szóló javaslat kerül napirendre.

A kereskedelmi és iparkamarák reformja.

A „Magyar Nemzetgazda“ mely Mende Bódog kitűnő szerkesztésében jelenik meg, minden számában hoz közérdekű és igen fontos közleményeket. Ilyen a legújabb számában az, melyet a keresk. és iparkamarák reformjáról Helta i Ferencz irt, s melyet mi átveszünk. A cikk így szól:

Az ipartörvény revíziójával a kereskedelmi és iparkamarákról szóló törvényt is át kell alakítani. Ennek a szükségnek kifejezést adtak az érdekeltek több ízben, hangoztatta az illetékes közvélemény, valahányszor a kamarák ügye szóba került. E szükséget érzi a kormány is, és a „Magyar Nemzetgazda“ egyik közelebbi számában már észleleteket is közölt a kereskedelmi és iparkamarai törvénynek módosítására vonatkozó javaslatból. E részletek, ha nem is merítik ki az ügyet, némi következtetést engednek vonni azon czélokra nézve, melyek a kamarák újraszervezésénél a kormány előtt lebeghetnek.

A kereskedelmi és iparkamaráknak hazánkban már hosszú történetük van; az intézmény hosszú idő óta létezik és egészben véve be is vált, úgy hogy újraszervezésénél szóba sem jöhet az a kérdés, vajjon van-e szükség a kereskedelmi és iparkamarákra. A kamarákra szükség volt eddig is és még inkább szükség lesz akkor, ha az ipartörvény revíziójára vonatkozó javaslat törvényvé válik, mert a tervezet szerint a kamarák igen fontos tényezőfok fognak képezni az ipari szervezetben. A kamarákat tehát fön kell tartanunk, de szervezetüket át kell alapítani azon tapasztalatokhoz, és szükségletekhez képest, a melyek fenállásuk óta fölmerültek.

Ha a kamarák reformjáról volt szó, akkor mindig első sorban említették a kamarai illeték ügyét, mert ez volt a kamarák legnagyobb baja. Törvényünk szerint minden kereskedelmi és iparkamara maga állapította meg költségvetését, illetőleg kiadásait. E ki-

meri fölemelni szemeit. Ugy szeretne e pillanatban föld alá sülyedni.

Hát Kelemen urat? — folytatja a házmasterné vigyorogva. — Na akkor kissé messzebb kell fáradnia rózsám, mert már három hónapja, hogy nem lakik itt.

A szegény nőt percéről percére jobban elhagyja bátorsága. Lesujtva alá ott; nem mer tovább kérdezősködni. De mégis megkell tudnia, hol lakik, a kit keres . . . minden áron meg kell tudnia.

— Na hát csak keresse, — röhög a házmasterné.

S már hátat akar neki fordítani; de e pillanatban jobban oda talál tekinteni a kendő alá s az a fájdalomtól földult, sápadt fiatal arcz szánakozást ébreszt a durva lélekben is.

Várjon csak mindjárt megmondom; de ne nézzen rám olyan kétségbeesetten, megijedek azoktól a fekete nagy szemektől . . . Hát Kelemen ur most Budán lakik: Albrecht ut. 58. szám . . . Ma már messze lesz, hanem holnap reggel nyolcz óráig otthon találja. Legalább úgy volt, mig nálunk lakott . . . Na hát most már tudja. Ne haragudjon ha, megbántottam. Istennek ajánlom.

A szegény ifju nő újra kiűn állt az utcán. A hó most már sűrűn, nagy helyekben hullt. Még kevesebb volt a járőkelő. A mint elhaladtak a magányos nő mellett, alája kandikáltak a fejére húzott kendő alá. Egy öreg ur morgogott valamit a szemtelen nőszemélyekről, a kik miatt este már az utcára sem mehet tisztességes ember. Egy másik öreg ur barátságosabb volt s nyájasan jó estét kíván.

Hova galambom? Ijedten szökött át az utca tulsó oldalára a szegény nő. A férfi utána, mindenütt nyomában. A nő megriadva fut, remegő lábával alig bírják. E pillanatban érzi, hogy ő is csak gyöngéd, félnék asszony; vakmerő határozata ingadoz. Hova megy? Mit akar? Elborzadva az örvénytől, mely lábái előtt tátog.

(Vége köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Hogy tette boldoggá Balog Mihály uram a leányát.

— Elbeszélés. —

Irta:

Vértesi Arnold.

(Folytatás.)

V.

Hetek multak el aztán, a hetekből hónapok lettek; Balog Mihály uram hát mégis csak igaza volt, hogy lassanként összeszoktak a fiatalok.

Nem álmolta távolról sem a jó asszony, hogy egyszer majd késő este, földult arccal, tántorgó léptekkel, lihegve, fáradtan, sárosan, bejön ide leányuk nagy kendőjében s a kis összekötött batyut oda dobja az asztalra és csak annyit mond, hogy:

— Itt vagyok.

Az anya rémülten tekint leányára, Balog Mihály uram haragosan ránczolja szemöldökét s mintha nem értené még most sem, hogy mi történik itt, nagy méltósággal azt a kérdést intézi leányához:

— Hát aztán voltaképen mi járatban vagy?

Az nem felel, csak lerogy s némán mutat összekötött batyujára.

— Látom, látom, tagolja Balog Mihály uram, hátradólva karos székén s mindkét hüvelyk ujját mellénye zsebébe dugva; — de hallani akarom az okát is.

— Hagyd legalább lélegzethez jutni szegényt, — szól az anya; — hisz látod hogy halálsápadt és alig liheg.

Ey székelt tol oda az anya leányának; de Balog Mihály uram fölkel s haragosan reá mordul:

— Előbb halljuk, hogy mit akar . . . Elkérgetett az urad?

— Eljöttem, — felel az ifju nő tompán.

— Balog Mihály uram még összébb ránczolja szemöldökét.

— Eljöttél? Hát azt hiszed, hogy az

csak úgy megy: ha meguntad, eljössz? Azt hiszed, hogy az én becsületes házam arra való, hogy férjeiktől megszökött asszonyokat tartogassak itt?

— Mihály! Mihály! — eseng az anya; — előbb hallgasd ki legalább!

— Csiba te! — mordul oda Mihály mester. — Ki mer itt mukkanni mikor én beszélek?

Nem is mukkan többé senki, Balog Mihály uram folytathatja.

— Haza takarodol még ebben az órában, ebben a szempillantásban. Megtanítlak én rá, hogy mi a hitvestárs kötelessége, ha még nem tudod. — Korbácsosal hajtalak hazáig.

Felesége összekulcsolt kézzel közeledik a haragos ember felé. Csak annyit akar neki mondani: „Hagyd legalább megpihenni, leülni szegényt“; de azt sem meri a száján kiejteni. Balog Mihály már a szemöldöke mozgásával is tud parancsolni a feleségének.

A szegény fiatal asszony sápadtan, némán van a szoba közepén. Tán ha sirna, jajgatna, bocsánatot kérne, kissé kiengetelődne a kemény szívű ember; de ez a makacság még jobban felbőszíti.

— Hol a botom? Hadd verjem ki a czudart!

A sápadt arczon gyöngye pirosság fut át, a sötét szemek lázasan villognak.

— Ne keresse, édes apám, nincs szükség a botjára, megyek már.

Fölkél s fölveszi a kis batyut s összeszorítja a kendőt.

— Az isten áldja meg, édes szüleim! S az ajtó felé indul.

Buszó szavára nem felel semmi más hang, csak anyjának elfolyott zokogása. A haragos ember egy szóra sem méltatja a makacs leányt, csak a kezével int neki, hogy elmehet.

Elmegy. Az ajtó bezárul mögötte. Édes anyja utána akar ugyan sietni, de Balog Mihály uram nagyot üt öklével az asztalra: — Egy tapodtat sem mozdulsz. A

hogy jött, úgy elmehet. Megtalálja az utat hazáig.

Lehet, hogy megtalálja; de nem arra indul. Egészen ellenkező irányba megy, egészen más utcákon halad át.

Az idő már későre jár, úgy kilencz óra körül lehet. Kevés embert láthatni az utcán; az is tán mind hazafelé siet, mert biz ebben a nedves, komisz hidegben nem nagy mulatság az utcán kóborolni. Már havazni is kezd.

A fiatal nő didereg; hiába huzza össze vállain a nagy kendőt, mégis egész testében reszket. Olyan jéghidegséget, olyan zsidbadságot érez minden tagjában. Azt hiszi, hogy mindjárt összeroskad; hanem azért csak tovább megy.

Végre megáll egy három emeletes nagy ház előtt. A kapu még nyitva áll. Hál! istennek. Ha zárva találna volna, tán nem lett volna bátorsága csöngetni, így azonban nagy szivszorngás közt ugyan, de bemegy. A kendőt lehuzza a szemére s két oldalt is egészen beburkolja arczát, úgy hogy alig látszik abból valami; aztán halkanként koczogtat a házmasterék ajtaján. Hanem mikor belép, ott már úgy elszorul a szive s úgy elfojtja torkát valami, hogy egy hangot sem bir kiejteni.

— Na mit akar hát? — támad rá egy goromba, vörösképű asszony, a ki épen egy kövér, vörös gyerek elaltatásával vesződik . . .

Halkan susog a belépő egy nevet, de oly halkanként, hogy elvesz, mint a lehellet.

— Beszéljen fennszóval, ha azt akarja, hogy megértse az ember, — utasítja durván a házmasterné. — Hát kit keres?

— Kelemen Sándor urat. Itt lakik?

A házmasterné végig néz az idegen nön. Bizonyosan valami jó fajta lesz, gondolja magában.

— Ejha! de sietős dolga van lelkem ilyen késő este! — rikácsolja a házmasterné gunyosan. — Hát Kelemen urat keresné, ugy-e?

A jövevény reszketve áll ott s nem

gyűjtésével foglalkoznak, nem akarván addig a rendezéshez és feldolgozáshoz fogni, míg az összes anyag teljesen együtt nem lesz: pedig azt aligha lehet valaha elérni. Magáról a szépirodalomról szólva, konstatálja, hogy mai irodalmunkban is vannak divatok s felemlíti ezek között az időszi irodalomban s aztán kötetes gyűjteményekben is szereplő úgynevezett „rajz”-okat, az elbeszéléseknek e sajtósági fajtát, a szinpadon pedig az u. franczia színművet, a középfaját, vagy inkább vegyes fajú drámát. Elvileg nem szól egyik ellen sem, mert minden műfajt jogosultnak tart, bár nem mindent egyaránt jogosultnak, mert a vegyes vagy kevert fajok értékét s jogosultságát csak a humor összeolvastó ereje, vagy a lángész minden eltelését kiegyenlítő hatalma adhatja meg. — Az irodalmunkban elhanyagolt vagy hanyatlóban levő műfajok közül példaképpen felhozza a magyar zamat, erős szerkezetű elbeszélést és a történeti színművet, legyen az tragédia vagy vígjáték.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitót után Csiky György a titkári jelentést olvasta fel. Első sorban megemlékezett a nagy veszteségről, mely a társaságot Mailáth György alapító és a könyvkiadó bizottság elnökének elhunytá által érte.

Ezután jelenté, hogy a társaság a szegedi színház ünnepélyes megnyitójánál, a Katona és Bessenyei ünnepélyeken küldöttségileg képviseltette magát. Végre a társaság kiadásában megjelent művekről s a felolvasásokról emlékezett meg.

Utána Beöthy Zsolt mondott emlékbeszédet Gregus Ágost fölött. Ezt követte Szász Bélának költeménye, „A halottak törvényszéke.” A költeményt zajosan megtapsolták. Nem kevesebb tapsot aratott Mikszáth Kálmán rajza „A becsületbíróság előtt” melyet György Vilmos olvasott fel. Utána Gyulai Pál szavalt a „Gyümölcsösben” című költeményét sok éljenzést aratva.

Végül Beöthy Zsolt titkár tett jelentést az 1883-ik évi pályázat eredményéről s kihirdette az új jutalomkérdéseket.

Az emlékezet ünnepe.

(1884. febr. 10.)

— Cziráky János, — gróf Széchenyi István, — Gregus Ágost. —

Három koszorút kötött egy nap az emlékezet. A temetőé mind a három. Az egyik egészen friss, most szakasztották virágait. A zászlós urak száma csak két nap óta kevesebb. — A másik a reformok nagy vezérének, egy dicső nemzetség ivadékának, — a harmadik, — kicsinyke ház tizenhárom éves korában árván maradt philosophusának hü emlékezeté.

A magyar főrendiház gr. Cziráky János királyi tárnokmester, — a nemzeti kaszinó nagy alapítója gr. Széchenyi István, — a Kisfaludy-társaság nem rég elhunyt alelnöke Gregus Ágost kegyelletes emlékezetének áldozott.

Amott az agg Szűgyény Marich László a csapás által szinte megsemmisülve, alig talál szavakat, hogy a veszteséget csak megközelítőleg is kifejezze.

Amaz egyetlen fiát, korán elvesztett férjét siratta, emez unokáját, élve eltemetett lányát kesergette. Megtörték. Hál'istennek! feleségem előbb nyugodott el, mint özvegy lányom, előbb, mintsem megtudhatta volna, hogy jön még ránk egy keserű pohár.

Szegény lányom fekvő beteg volt már, mikor egy este kopogtatnak az ajtón. Egy csaknem rongyosba burkolózott nő lépett be, Dehogy ösmertem volna fel! Meggörnyedt, mintha hatvan éves volna, halvány mint a halál, rekedt köhögés hangzott fel ziháló melléből.

— Nem ösmernek rám? kérdezte tompa, elfojtott hangon.

Merően néztem rá, gondolkozáva, hogy hol láttam én ilyen arcot. Szegény, beteg lányom azonban rögtön ráismert.

— Szent isten! kiáltá, kiterjesztve karjait — te vagy Erzsike! és így, ily nyomorult állapotban! Szegény apám! Szegény apám, hová jutottunk!

Csakugyan Erzsike volt. Miért soroljam elő a szerencsétlen teremtés rettenetes sorsát. Megtört, megtért s én atyja voltam. Egy pár pillanatig forrt bennem a vér. Ajkamon volt a szó, hogy nem ösmerem el lányomul, már felemeltem kezemet, hogy ajtó mutatók neki — de nem szólhattam, felemelt kezem leánytól, a mint lábaimhoz borulva, térdei-met átkarolva így szólt; „atyám! hazajöttem meghalni!”

Sírtam. Még csak ez kellett! Csordultig volt a keserű pohár. Házam éveken keresztül volt már kórház; most ismét egy beteggel szaporodott. Mivel érdemeltem ezt meg? Kétkedni kezdtem a gondviselés hitében. Miért imádkozok az, ki a pokol torkában ég!

Lehet-e csodálni, ha ily körülmények között adósságom egyre növekedett s egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy az ősi ház többé nem az enyém. Lakóvá lettem saját házamban. Az új tulajdonos könyörületből az udvar hátulsó részén egy szobát

Imitt egy ifjú főnemes a nagy reformátor szellemét keresi s hasonlóra — úgy mond — halála után sem találhat. Aztán jön a tudós, ki életét a szív legnemesebb eszményeinek szentelvé; ki élt és irt, hogy életével és írásával hitünket erősítse, szívünket vigasztalja, pályánkat nemesse, s jutalmunkat megszerezni segítsen.

Bánatos világ ez! a mely azért csak a multról beszél. De mégis olyan mint egy szép költői álom, a mely ha elmúlt, édes reája az emlékezés, — mindig marad belőle valami a mi vigasztal, hat, buzdít, ösztönöz, s valahányszor jön: mint pislogó tűz újra lobbanásra keltekezik lelkünkben a hitnek hogy bár a „szellem” elröppült, a mult varázsa nem lesz hatástalan. . .

M—y.

Napi hírek.

— **Körössy Sándor** városunk szeretett országgyűlési követje hazatért, s rövidebb időre itthon marad.

— **A főiskola köréből.** Az 1882/3-dik iskolai évre kitűzött pályakérdések megfejtésének eredménye a mai napon hirdettetett ki az ifjúság előtt. A Hatvani István-féle alapítványból kitűzött pályakérdésre beérkezett két (latinul írt) pályamunka; az egyiknek szerzője D. Kovács János a másiké Illyés Endre IV. éves hittanhallgatók, amannak 40, emennek pedig 22 forint határozatot kiadati. A Keresztési Deák I. alapítványból jutalmazandó neveléstani kérdésre egy pályamű érkezett be, mely azonban csak dícsérettel kitüntetendőknek ítéltetik. A Váradi Szabó János alapítványból jutalmazandó pályakérdésre szintén egy munka érkezett be, melynek az 50 forintos pályadíj kiadott. Szerzője Budai János 2 éves hittanhallgató. A Péczeli történelmi tárgyú kérdést szintén csak egy pályamunka kísérlette megfejteni, a Tüdös János 3 joghallgató, ki azért az egész 35 forintos pályadíjat megkapta. A joghallgatók rendkívüli pályadíjért csak egy mű pályázott melyet Némethy Károly 4 éves joghallgató írt.

— **A debreczeni polgári Casinó** által a Kazinczy díjra az 1883-ik évre kitűzött pályázatok nagyobb eredményt értek el, mint a fentebb elősoroltak, legalább mennyiségre nézve, habár a minőség tekintetében itt sem találkoztunk irodalmi becsü munkákkal, kivéve a 6-ik számú pályaművet, mely „Olyan gondos és sikerült dolgozat, amilyet a Kazinczy-pályázat már több év óta nem mutatott fel. Egészben tekintve a mű tisztességes irodalmi színvonalon áll.” Szerzője Kiss Ferencz IV. theologus. A 2-dik jutalom felét Sebestyén Gyula VIII. gym. o. tanuló hasontárgy műve nyerte. A II. pályakérdésre, mely egy költői levelet kívánt, 6 pályamű érkezett, jutalomban részesítendőnek ítéltettek: Kövendi Dénes 3. th. Bakos Géza 2. th. Veres Géza 2. th. és Harangi József 2. th. epistolái.

— **Temetés.** Ma délután tették sirba a főiskola, sokat szenvedett, egyik nagyreményű növendékét Tóth Gyula 4 jht. a főiskolai tanárok, a tanuló ifjúság, városi és megyei tisztikar és roppant számú közönség részvéte mellett. A háznál Csiky Lajos hit-tanár, főiskolai lelkész mondott a kopsó fe-

engedett át. És még azt is meg kellett köszönnöm. A két beteg leányom vitte még egy ideig. Örültem, mikor aztán mindketten lehunyták szemüket. Ki kárhoztatna engem, ha örültem halálukon. Hiszen még csak orvososságot sem vehettem már számukra. Egy-néhány forintocskát temetésükre takargattam. Ugy megkönyebbült lelkem, mikor a három sír ott a Czegléd-utcazi temetőben fel volt hantolva.

Mikor aztán egymagamra maradtam, a felett töprendtem jó ideig: ha vajjon nem lenne-e jobb siettetni a jöltévő halált? E töprengések közt jutott eszembe az ispotály. Debreczeni születésű polgár voltam, de még egyszer sem jártam ott. Gondoltam, hogy megnézem s aztán határozok. Elmentem s s határozotam. Megírtam folyamodásomat. Szerencsére volt üres hely s mindjárt befogadták.

— Most, mikor meghallottam, hogy itt jár az ifjú ur — még most is így hívja — kimentem magam is a vasúthoz, részt vettem én is a fáklyásmenetben. Csak még egyszer kezet szoríthattam volna vele, örömebb halnék meg. De, ha tetszik vele valamikor beszélni, kérem mondja meg, hogy alássan tiszteltetem őt is meg a nagyságos asszonyt is. Áldja meg őket az isten.

Megigértam s most ime teljesítem a vén perselyes óhaját. Azt hiszem, hogy mikorára még egyszer Jókai Debreczen szerencsételti látogatásával, akkorára megássák azt a negyedik sírt is az öreg perselyes számára s akkor nem lesz senki sem, ki e sírokat hantolgassa. Bizony! szeretne is már megszabadulni a perselyétől! Nehéz az, nagyon nehéz annak, kinek hajdanában olyan jó világa volt, hogy még egy Jókai is kezét szorított vele.

lett gyönyörű, mélyen megindító imát, mely sok szemből csalt ki gyászoló könnyeket. Legyen könnyebb a megboldogultnak sirontuli élete a sironinnenél.

— **A deb. színház bérléte.** Színházunk bérbeadása ügyében tegnap döntött a városi tanács, s a színházat újabb három évre ismét Kreszányi Ignácznak adta bérbé, mint a ki a lefolyt három év alatt kitűnő tapintatos igazgatás által és mindenkor jól szervezett társulat, változatos repertoire által az előismerésre magát érdemessé tette. — Kreszányi egyuttal bemutatta ujonnan szervezett társulatának névsorát s havi költségvetését. Koronként a napi költséget is beleszámítva Kreszányinak 9000 frt kiadása lesz. — Társulatának tagjai sorában olvassuk a következő tagokat: Erdélyi Marietta, Örley Flóra, Halmainé, Iványi Mari énekesnőket, Ditróiné, Siposné, Kreszányiné, Kissné sat. női tagokat. — A férfiak között vannak Abonyi, Pálffy és Sajó szerelmes színészek, drámai apa Ditrói, kedélyes apa Németh József és Szabó Antti, komikus Nyilassi és Boránd Gyula, népszínmű énekes Kiss Mihály, sat. — Szóval olyan társulata lesz Kreszányinak, a milyennek egyetlen vidéki színház sem dicsekedhetik. Nagyváradon esütörtökön dönt a közgyűlés az ottani szinkör bérléte ügyében. Reméljük, hogy a Kreszányi ellen élesztgetett ellenséges áramlatok kudarcot fognak vallani. Büszkén fogjuk majd elmondni, hogy Nagyvárad nem esalódott ígértünkben. — Kreszányi már a jövő hónapban szándékozik a nvaradi szinkör számára a díszletek festését megkezdetni. A megnyitáshoz dr. Várady Antal fog prorogot írni.

— **A lakváltoztatások** idejének közelével felhívjuk a kiadó lakásokkal rendelkező házigazdákat figyelmét, hogy ezt jelentések be Zichermann H. közvetítő és tudakozó intézetben, hol minden díj nélkül felveszik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak kik felelhetlen kedves kis fiunknak végzettség tételén megjelentni szívesek voltak és ez által fájdalunkat némileg enyhítették forró köszönetünket. Szilágyi József és neje, valamint a nagy szülők Szathmári Sándor és neje.

— **Színház.** Shakespeare: „Tévedések játéka” mulattatta tegnap színházunkban a nagyszámú közönséget, mely végig derült hangulatban kísérte figyelemmel a szellemes dialogokat, s a bohókás jelenetek egész sorozatát. Az előadás a sikerültebbek közé tartozott, s különösen Nyilassy tüntette ki magát eleven játékkal, pergő nyelvével, értelmes szavallattal, s jóízű komikumával. Mellette Németh, Kiss Mihály és Halmái tünnek ki, a hölgyek közül Kisné és Ditróiné asszonyoknak jutott jelentősebb szerep. A kisebb szereplők sorában Rónaszék és Tamási egy poroszló jól sikerült maszkkal keltettek derűtséget.

— **Gyászjelentés.** Mély fájdalommal tudatjuk forrón szeretett festvérünk, illetőleg sógorunknak NAGY ÖDÖN debreczeni királyi törvényszéki joggyakornoknak folyó február hó 11-dik napján, reggeli 7 órakor, hat heti csendes szenvedés után, életének 30-dik évében Nagy Létán egyik nővérénél történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei folyó február hó 13-dik napján délelőtt 11 órakor fognak H. Böszörményben, a ref. egyházban tartandó gyász ima után, az ugyanottani sírkertben örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, barátait és ösmerőseit bánatos szível meghívjuk. Debreczen 1884. február 11. Nagy Karolina s férje Tóbi István; Nagy Elek; Nagy Janka és Nagy Ida és férje Marjai Péter.

— **A Telegdi féle könyvkereskedésben** egy jóhából való s három-négy gymnasiumot vagy reált végzett tanuló kerestetik.

— **Honvéd lovak vizsgálása.** A helyben álmásozó m. kir. 2-ik huszár ezred 3-ik és 4-ik századának állományából, a vállalkozóknak kiadott honvéd kincstári lovak évenként megtartatni szokott tavaszi szemle vizsgálata, itt helyben jövő márcziushó 18. és 19-én fogmegtartni, a mikor egy a helyben kiadott, mint szintén Csamaköz, H. Böszörmény, H. Szoboszló, H. Pálky, Vértes, Ba. Ujváros, Geszteréd, Szenyes-puszta, Kőbölkut és N. Bajom községekben levő lovak is Debreczenben szemléltetnek meg. A szemle vizsgálat a Péterfián levő honvéd huszár laktanyába a jelzett napokon reggeli 8 órakor kezdődik, a katonai és polgári bizottság jelen.

— **A tüzoltok táncvizgalmának** napja már végleg megállapított. A szép tánc vizgalm, mely széles körökben keltett fel érdeklődést, martius hó 1-én tartatik a Koronában.

— **Fényes táncestély** lesz az, melyet hushagyó kedden, farsang utolsó napján a helybeli hölgyek rendezni fognak a „Bikák”-ban a nőten urak és a tiszték táncestélyeinek vizsonzásául. — E táncestélyt nagyban foglalkoztatja városunk intelligenciájának hölgyközönségét.

— **A nagyváradi m. k. orsz. bábaképezden** az 1884 nyári tanfolyamra a beiratások márczius hó 1—10-ig tartanak. Fülvétel végett szükséges okmányok: Honossági és keresztlevél, valamint erkölcsi s orvosi bizonyítvány. Kelt Nagy-Váradon 1884 február 10-én. Dr. Konrád Márk igazgató tanár.

— **A debreczeni kertészeti egyesület**

helybeli telepén a tavaszi csemete előadás már kezdetét vette. Cseresznye, kajszin, szilva, meggy, alma és körte valamint díszesemetékből nagy a készlet és választék. A helybeli forgalomban finom fajú szőlő vesszők — gyökerek — is kaphatók. Oltógalyak csak e hó végéig, egyéb csemetek pedig már mostantól fogva egészen az idő kinyitáig egy-leti igazgató Windt Frigyes úrnál kandi-utca 2531. sz. alatt megtehető a megrendelések. — Az elnökség.

— **Meghívás.** A nagymélt. magy. kir. Ministerium által engedélyezett leánynevelő intézetben a nyilvános félévi vizsgálat f. hó 14-én azaz esütörtökön d. e. a nagyságos kir. Tanfelügyelő Ur jelenlétében fog tartatni, melyhez a t. cz. szüléket és a tanítvány iránt érdeklődőket van szerencsém tiszteletteljesen meghívni. Kohut Mór intézetű tulajdonos.

— **A „Függetlenség” cautiója.** A polgármester jelentést intézett a belügyminiszterhez, hogy a „Függetlenség” óvadéka a a tegnapi nap folyamán teljesen rendeztetett. A lap biztosítékul 23,000 frt értékű jelzálogi fedezet szolgál.

— **A Tisza jege alá veszett harmincznégy ember.** Hajmeresztő szerencsétlenség történt napokban Dombrád mellett a Tisza jegén. Dombrádi lakodalmas nép ment Czigándra mennyasszonyért, átkelvé a befagyott folyón. Mivel tudták, hogy a lanha időjárás a jeget már igen meggyöngyöztette, a legnagyobb óvatossággal, egyenkint mentek keresztül a jégen és ez alkalommal nem is lett semmi baj. De nem így volt esküvő után Dombrádra visszamenetkor. A hét székér dombrádi és cigándi népszép, a lakadalmi vigasság után nem gondolt többé a jéggyöngyöseség és nem törődve a veszélylyel, vig muzsikáso mellett egyszerre ment rá a jégre. Néhány percig ropogás és iszonyú halálordítás volt hallható: a hét szekeres ült harminczöt ember elsüllyedt a jég alá. Aztán csöndes lett minden, a víz nesztelenül összecsapott a szerencsétlen lakodalmas nép fölött. Az egész nászkiserepből egyetlen ember menekült meg hirmondónak: a bögös cigány.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, febr. 12. A képviselőház a tegnap megszavazott törvényjavaslatokat végleg elfogadta. Az 1884. ujonczilletéket, a szegedi kölcsön törlesztési határidejének meghosszabbítását, a szegedi átmeneti intézkedéseket illető törvényjavaslatok elfogadtattak.

Lovasberény febr. 12. Cziráky János holttestének beszentelésére tegnap nagy részvét mellett végbement.

Páris, febr. 12. A tonKingi francia püspök jelenti, hogy egy lelkész, 22 hittanár, 215 keresztény felkondoztatott, 108 keresztény telep elpusztított.

Newyork, febr. 12. (Érk. d. u. 2 óra 10 p.) Az elárasztott területeken a víz folyton nő. Az inség óriási, 20,000 ember élelem, ruházat nélkül maradt.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VI Bérlet 20. szám.
Szerda febr. 3.

A Fourchambault-család.

Színmű 5 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó Iaptulajdonos
Vártesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Megtalálta.

„Csacza, Magyarországhban. Brandt Richard gyógyszerész urnak Zürichben. Tekintetes ur! engedje meg kérem, hogy hálás köszönetem a következő nyilatkozatban kifejezhessem. A mult évben egy magyar újságban olvastam a Brandt Richard-féle svájci labdacokról. Mivel minden szenvedő, beteges ember, fájdalmainak enyhítésére s javulására törekszik, én is ezt keresve, Török József ur budapesti gyógyszerárbitól meghozattam az ön labdacait. S a mit kerestem, e gyógyszerben meg is találtam, gyomor- és bélbajaim már is tetemesen megjavultak. Ezer köszönet önnök! Teljes tisztelettel Szikora Ferencz kereskedő.”

A svájci labdacok, 70 krért egy dobozzal, a gyógyszerárakban kaphatók.

Légzőhurut, teljes étvágytalanság, légzési szükség, mellfájás, heves és kínos köhögés meggyógyított.

Bátorítás a vigasztalanoknak és nehéz betegeknek!

Ezeren, kiket már mindenki csaknem elveszítettnek hitt, e gyógyhatású italnak köszönik életüket s élvezik most annak örömeit.
(A meggyógyultak saját szavai.)

Hoff János cs. kir. udvari szállító urnak

Bécsben, gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2; gyári raktár és iroda I. Graben, Bräunerstrasse 8. Rozsnyó, 1883. szeptember 21.

Első sorban fogadja legbensőbb forró köszönetemet jó kimondhatatlan gyógyhatású Hoff János-féle malatagyártmányaiért, melyekkel — ezer hála istennek — sok és súlyos bajomat csilapította. 64 éves nő vagyok, férjem timár, a legbidegobb, legzordabb téiben is kénytelen vagyok vásárokrá járni, sokat szenvedtem nehéz lélekzében, mellfájásban, heves köhögésben, mégpedig súlyosan, 3—4 heten át feküdnöm kellett és gyakran 9—10 napon át, éjjel—nappal kénytelen valék ülni, mert a fulladástól képtelen voltam feküdni, a gyógyszerek pedig nadályokkal és vesicitorral együtt sem sokat használtak. Ekkor olvasott férjem az ön gyógyhatású szerei felől s 1879 óta használok az ön kifejezhetetlen jótékony Hoff János-féle malata gyógygyártmányait, istennek hála, a legjobb eredménnyel. Méggyász: legmélegebb köszönetemet! Bátorodom 30 palack Hoff János féle friss malata kivonati egészségi sörre, 2 kilo malata-csokoládéra és 5 zacskó malata-cukorkára. Tisztelettel D. Löwy.
Czím: Deutsch Simon Tokajban, Magyarországon.

Baja, 1881. november 27.

Tudatom önnel, hogy az ön Hoff János-féle malata-kivonatonak használata, 73 éves atyámnál, ki makacs légzőhurutban és teljes étvágytalanságban szenvedett, mely betegségek minden gyógyszerrel daczoltak, a burutot elmulasztotta s étvágyát ismét helyreállította. Következik a megrendelés 50 palack malata kivonati egészségi sörre, 2 kilo malata-csokoládéra és 5 zacskó malata-cukorkára. Tisztelettel D. Löwy.
Czím: Deutsch Simon Tokajban, Magyarországon.

Statisztika és elismerés.

Alapítási év: 1847. — 59. kintetés. — Több mint 1 millió köszönő-irat. — A Hoff János-féle malata-gyógytápszer eladása minden művelt államban, 27,000 elarusító-helyen eszközöltetik, ebből esik Nyugat-Európa 12,800, Kelet Európa 9000, Amerikára 4300; ezekhez igénybe vétetik Európában 1600, Amerikában 400 újszág. — Az 1876 és 1877. évben 9 udvari szállítói pátenssel kintetve. (Ezek között az osztrák császár, a német császár és a szász király ö felségeik újabb kintetéseit) minden ország orvosai rendelik, a beteg előszeretettel használja s beuök üdülést, erősödést talál. A nem valódi malata gyártmányok nélkülözök a Hoff János-féle malata-gyártmányok gyóftt-pótlékát s azoknak eddig még el nem lesett készitési módját. Vételnél szigoruan tessék megfigyelni a védjegyet (Hoff János féltaláló arezképe, álló oválban.) E védjegy nélküli hamisítványok nem bírnak gyógyhatással.

Árak: Malata kivonati egészségi sör 1 palack 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal. 14,60 frt. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo malata csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Malata-cukorkák 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malata kivonati 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermekek tápmalata liszt 1 frt. Egy malata fűrdő 90 és 50 kr. 2 frton atól semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó malata mellezükörkák két papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendök.

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos és Geréby Fülöp uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvárad: Janky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab. N.-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Sámuelné. H.-Böszörmény: Dengyel László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában.

Árlejtési hirdetés.

A „Kovács“ katonai laktanya fedelének helyrehozása, melynél az ács és kőműves munka az anyagokkal együtt 412 frtra van előirányozva, a városi tanács 6145/883 sz. végzésével el levén határozva: ezen munka felvállalására fog az árlejtés folyó hó 17-dik napján d. e. 10 órakor a mérnöki hivatal helyiségében megtartatni.

Melyre a vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel ezennel meghivatnak, hogy az árlejtés megkezdéséig 5% bánom pénzrel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtnak s a költségvetés és árlejtési feltételek, a mérnöki hivatalnál a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

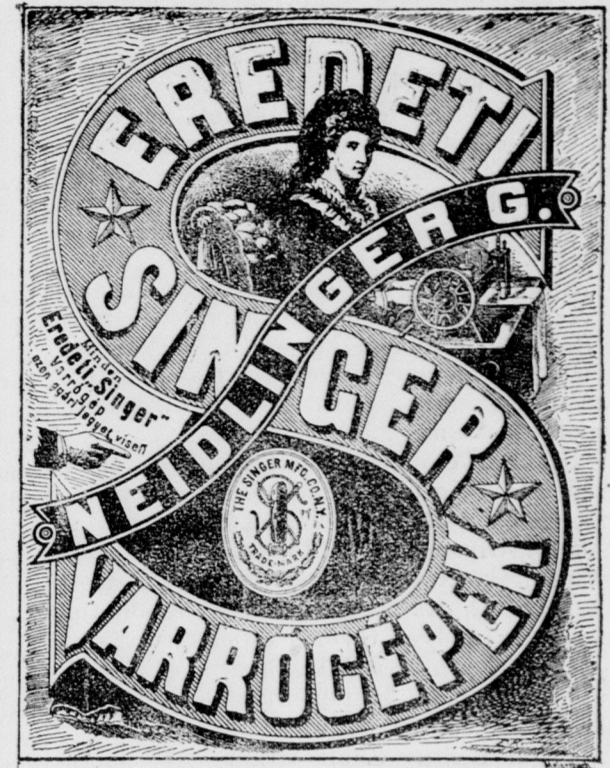
Kelt Debreczenben 1884 február hó 9-én.

Hanke Leo
tanácsnok.

Császárolaj.
Nem robbanó petroleum!
Teljesen tiszta,
SZAG és VESZÉLY NÉLKÜLI
égőolaj.

Ezen petroleum hasonlíthatlanul szebb és nagyobb világítást ad mint a rendes amerikai petroleum, s a jelentékenyen takarékosabb égés következtében aránylag ennél nem kerül többre, daczára magassabb árának.

Debreczenben kapható kizárólagosan
Csanak József
ur kereskedésében.
1 kiló 40 kr. 1 liter 32 kr.
KORFF AUGUST
petroleum finomító
Brémában.

Debreczenben valódiak egyedül
Neidlinger G-nél piacz-utca 2145. sz.
Eladás 1 frt heti részlet, a apos oktatás ingyen, 5 évi jótállás mellett.
Mindennemű régi varrógép fizetés gyanánt elvállaltatik.
Minden más varrógép, mely itt mások által Singer név alatt árusítatik el az eredeti Singer gépnek utánozmánya.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iver, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVANYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDEKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Videki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Videki megrendelések pontosan teljesítettnek.